

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Юридичний факультет

Кафедра адміністративного
права та судочинства

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: «Фінансове право»

на тему: «Фінансова політика держави та її правове забезпечення»

Студентка групи ПР-33

Семчишин Юлія Олегівна

Керівник: к.ю.н., доц. Вербіцька М.В.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Тернопіль – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ.....	6
1.1. Поняття та сутність фінансової політики держави.....	6
1.2. Основні елементи фінансової політики: бюджетна, податкова, монетарна політика.....	7
1.3. Цілі та принципи реалізації фінансової політики.....	9
Висновки до розділу 1.....	11
РОЗДІЛ 2. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	13
2.1. Нормативно-правове регулювання фінансової політики в Україні.....	13
2.2. Роль Конституції України у визначенні основ фінансової політики.....	15
2.3. Аналіз чинного законодавства у сфері бюджету, податків та фінансового контролю.....	16
Висновки до розділу 2.....	19
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	21
3.1. Проблеми правового регулювання фінансової політики.....	21
3.2. Вплив міжнародного досвіду на вдосконалення фінансової політики України.....	24
Висновки до розділу 3.....	26
ВИСНОВКИ.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31

ВСТУП

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю забезпечення економічної стабільності та сталого розвитку України в умовах глобальних змін та викликів. У сучасному світі фінансова політика є важливим інструментом державного управління, що визначає не тільки економічний курс держави, а й безпосередньо впливає на рівень добробуту громадян та ефективність використання державних ресурсів. Враховуючи економічні труднощі, зокрема, дефіцит бюджету, високий рівень державного боргу та кризові явища, дослідження фінансової політики в Україні набуває особливої важливості для розробки ефективних механізмів управління фінансами на державному рівні.

Іншим важливим аспектом є роль правового забезпечення фінансової політики. На сьогоднішній день правова база фінансових відносин в Україні потребує вдосконалення, оскільки багато нормативно-правових актів не відповідають реаліям сучасної економіки, а також є проблеми з координацією між законодавчими ініціативами. У зв'язку з цим, дослідження правового регулювання фінансів є важливим для формулювання чітких і прозорих механізмів, які забезпечать ефективну реалізацію фінансової політики, націленої на стабільність економічної ситуації в країні.

Завершальним фактором актуальності є дослідження міжнародного досвіду у сфері фінансової політики. Сучасна економіка України все більше інтегрується в світову фінансову систему, що потребує запозичення успішних практик та адаптації їх до національних умов. Аналіз міжнародного досвіду допомагає визначити найефективніші методи фінансового управління, які можуть бути застосовані в Україні, сприяючи вдосконаленню фінансової політики і вирішенню існуючих проблем.

Науково-практичне значення цієї теми полягає в тому, що проведене дослідження дозволяє розкрити основні аспекти фінансової політики та її правового регулювання, що є ключовими для забезпечення економічної

стабільності та розвитку держави. Розгляд фінансової політики в контексті правових норм сприяє кращому розумінню того, як законодавчі акти та нормативно-правові акти впливають на ефективність управління фінансами, що дає можливість удосконалити існуючу систему правового забезпечення фінансової політики в Україні.

Практична значущість полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані органами державної влади та місцевого самоврядування для вдосконалення податкової, бюджетної та монетарної політики. Визначені проблеми та пропозиції щодо їх вирішення сприятимуть покращенню правового середовища, що регулює фінансові відносини в Україні, а також дозволять підвищити ефективність використання державних ресурсів, забезпечуючи економічне зростання та розвиток соціальної сфери.

Метою дослідження є вивчення фінансової політики держави в Україні, аналіз її правового забезпечення, виявлення основних проблем та напрямків вдосконалення механізмів реалізації фінансової політики з урахуванням міжнародного досвіду.

Завданням дослідження є глибокий аналіз нижчеперелічених аспектів:

1. Проаналізувати теоретичні засади фінансової політики та її елементи.
2. Визначити основні принципи та цілі реалізації фінансової політики в Україні.
3. Оцінити нормативно-правову базу, що регулює фінансову політику в Україні, зокрема бюджетну, податкову та монетарну політику.
4. Виявити проблеми правового регулювання фінансової політики в Україні та розробити пропозиції щодо їх удосконалення.
5. Провести порівняльний аналіз міжнародного досвіду фінансового управління та оцінити можливості його адаптації для України.

Ступінь наукового дослідження. Під час написання курсової роботи було використано праці таких провідних вчених та дослідників, як: С. І. Бульчак, І.

Григорук, О. Колісник, М. І. Грод, І. І. Давидова, О. В. Денисюк, Г. Зінчук, Т. В. Канєва, О. В. Осика, Л. М. Касьяненко, С. Кушнір, В. Кармазіна, О. Литвин, А. Падун, А. Тищенко, І. О. Лютий, В. В. Мартиненко, Л. М. Мільман, Т. С. Кучмійова, Н. А. Мостицька, С. В. Онишко, М. Пасічний, О. О. Перепьолкіна, В. В. Романчукевич, Т. Д. Сіташ, О. В. Тарасова, Н. Татарин, У. Єзерська, А. О. Тимків, І. Школьник та Ю. Огорілко.

Об’єктом дослідження є фінансова політика держави та її правове забезпечення, зокрема, законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють основні фінансові відносини в Україні, а також механізми реалізації фінансової політики.

Предметом дослідження є теоретичні, правові та практичні аспекти формування, реалізації та правового забезпечення фінансової політики в Україні, зокрема бюджетна, податкова та монетарна політика.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовуються загальнонаукові та спеціальні методи, такі як аналіз, синтез, порівняльно-правовий метод, методи системного підходу та моделювання, а також емпіричні методи збору та аналізу даних. Застосування цих методів дозволяє здійснити комплексний підхід до дослідження фінансової політики та її правового забезпечення.

Структура курсової роботи. Курсова робота складається з вступу, трьох розділів, які об’єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (29 найменувань на 4 сторінках). Загальний обсяг роботи становить 32 сторінки, з яких основний текст - 26 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

1.1. Поняття та сутність фінансової політики держави

Фінансова політика держави є однією з ключових складових загальної політики, що спрямована на регулювання економічних процесів у суспільстві. Вона охоплює сукупність заходів, які застосовуються державою для управління фінансовими ресурсами з метою забезпечення економічного зростання, соціальної стабільності та ефективного використання національного багатства.

Згідно з визначенням Бульчака С. І., «фінансова політика держави — це комплекс заходів щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів з метою реалізації стратегічних завдань суспільного розвитку» [1, с. 144]. Вона забезпечує функціонування економіки, створює передумови для стабільного розвитку і виконує регулятивну функцію щодо основних макроекономічних показників.

Поняття фінансової політики охоплює декілька ключових аспектів. В першу чергу, це «формування фінансових ресурсів, що підпорядковує за собою процес мобілізації коштів до державного бюджету через податки, збори, мита, кредити та інші джерела» [1, с. 145]. Наступне - це «розподіл фінансових ресурсів - аспект передбачає визначення пріоритетів і напрямків витрат, таких як оборона, соціальний захист, освіта, медицина тощо». Варто зазначити і про контроль за використанням фінансових ресурсів, адже «ефективність фінансової політики багато в чому залежить від якості контролю за витратами та дотриманням законодавства у фінансовій сфері» [15, с. 175].

Сутність фінансової політики держави полягає у досягненні балансу між необхідністю забезпечення стабільності та справедливості в соціумі, економіці. Григорук І. та Колісник О. зазначають, що «фінансова політика виконує дві основні функції: стимулюючу (сприяє розвитку економіки) та регулюючу (контролює макроекономічні процеси)» [3, с. 160].

Фінансова політика має комплексний характер, оскільки включає три основні елементи:

1. Бюджетна політика.
2. Податкова політика.
3. Монетарна політика.

На думку Давидової І. І., «успішна фінансова політика забезпечує стійкість економіки через гармонійне поєднання регулювання доходів і витрат держави, а також враховує специфіку соціально-економічного розвитку країни» [5, с. 57].

Таким чином, фінансова політика держави — це інструмент, який впливає на функціонування всіх секторів економіки, забезпечуючи їх ефективність та відповідність стратегічним цілям держави. Її реалізація вимагає відповідного правового забезпечення, що визначає правила, методи та інструменти управління фінансовими ресурсами.

1.2. Основні елементи фінансової політики: бюджетна, податкова, монетарна політика

Фінансова політика держави реалізується через низку ключових елементів, які забезпечують її цілісність і ефективність. До основних складових фінансової політики належать бюджетна, податкова та монетарна політика. Ці елементи взаємопов'язані, оскільки їх координація є необхідною для досягнення макроекономічної стабільності та сталого розвитку держави.

Бюджетна політика є центральним елементом фінансової політики, оскільки вона визначає порядок формування, розподілу та використання фінансових ресурсів через державний бюджет. Її метою є забезпечення збалансованості бюджету, оптимальне використання державних коштів, а також підтримка соціально-економічного розвитку. Згідно з дослідженням Зінчук Г., «бюджетна політика включає розробку бюджету, встановлення бюджетних пріоритетів і контроль за виконанням бюджетних витрат» [7, с. 75]. Основними інструментами

бюджетної політики є видатки на соціальні програми, інвестиції в інфраструктуру, державні закупівлі та субсидії.

Податкова політика відіграє не менш важливу роль у фінансовій системі, оскільки податки є основним джерелом державних доходів. Її завданнями є встановлення справедливого податкового навантаження, стимулювання економічної активності та забезпечення достатнього рівня державних надходжень. Як зазначає Касьяненко Л. М., «податкова політика впливає на розподіл доходів між різними секторами суспільства, а також виконує регулятивну функцію, стимулюючи розвиток пріоритетних галузей економіки» [9, с. 101]. Важливими інструментами податкової політики є «ставки податків, податкові пільги та адміністрування податків» [2].

Монетарна політика, також відома як грошово-кредитна політика, відповідає за регулювання грошового обігу, обсягів кредитування та рівня інфляції. Центральний банк виконує ключову роль у реалізації монетарної політики, визначаючи облікову ставку, здійснюючи операції на відкритому ринку та регулюючи валютний курс. Як зазначає Лютий І. О., «монетарна політика має подвійний вплив: з одного боку, вона підтримує стабільність національної валюти, а з іншого — сприяє економічному зростанню через забезпечення доступу до фінансових ресурсів» [13, с. 55].

Координація між бюджетною, податковою та монетарною політикою відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності фінансової системи держави. «За відсутності злагодженості між цими напрямками можливе виникнення макроекономічних дисбалансів, що проявляються у дефіциті бюджету, інфляційних сплесках чи загальному послабленні економічної безпеки» [24]. Ефективна фінансова політика потребує системного узгодження її інструментів у межах цілісної стратегії державного регулювання. Як справедливо зазначає Т. Д. Сіташ, «фінансова політика повинна реалізовуватись як комплексний механізм, який взаємопов'язує цілі, напрями, форми та методи впливу на фінансову систему

держави» [24, с. 30]. Саме така інтеграція сприяє гармонійному розвитку економіки в умовах динамічних трансформацій.

1.3. Цілі та принципи реалізації фінансової політики

Фінансова політика держави спрямована на досягнення довгострокових і поточних цілей, які включають економічне зростання, соціальну справедливість, підвищення рівня життя населення та забезпечення макроекономічної стабільності. Основна ідея полягає в тому, щоб створити оптимальні умови для ефективного функціонування економіки, забезпечити раціональний розподіл фінансових ресурсів і гарантувати стійкість фінансової системи. Цілі фінансової політики варіюються залежно від «економічного розвитку країни, політичних обставин та зовнішніх викликів, але базовими завданнями завжди залишаються забезпечення фінансової стабільності, залучення інвестицій та підтримка соціально важливих секторів» [12, с. 304].

Однією з ключових цілей є стимулювання економічного зростання. Фінансова політика у цьому контексті зосереджена на створенні сприятливих умов для інвестицій, інновацій, розвитку малого та середнього бізнесу, а також на зниженні безробіття. Наприклад, в Україні «реалізація програми «Доступні кредити 5-7-9%» дозволила підприємцям залучати фінансування на вигідних умовах, сприяючи збереженню робочих місць та розвитку локального бізнесу. У 2021 році через цю програму було видано кредити на суму понад 65 мільярдів гривень, що значно підтримало бізнес під час кризи, викликаної пандемією COVID-19» [11].

Не менш важливою є ціль забезпечення фінансової стійкості, що включає в себе моніторинг та управління державним боргом, зниження бюджетного дефіциту та стабілізацію податкових надходжень. Одним з прикладів ефективного досягнення цієї мети є заходи, вжиті Україною у 2020 році в умовах економічного спаду, спричиненого пандемією COVID-19. У цей період «уряд зосередився на

оптимізації державних витрат, переглянувши пріоритетність бюджетних програм. Зокрема, було скорочено фінансування менш важливих соціальних ініціатив і збільшено підтримку національних підприємств через державні субсидії та пільгові кредити, що дозволило зменшити бюджетний дефіцит і мінімізувати негативний вплив на економіку країни» [12, с. 304-305].

Ці заходи стали важливим етапом в адаптації фінансової політики України до нових економічних умов, дозволивши частково компенсувати втрати доходів держави, пов'язані з падінням економічної активності. У результаті вдалося не лише стабілізувати податкові надходження, а й зберегти контроль над державним боргом, що позитивно вплинуло на фінансову стійкість держави у кризовий період. Це є прикладом ефективного реагування на виклики, що забезпечує стійкість фінансової системи навіть в умовах глобальних економічних потрясінь.

Ще одним важливим аспектом у реалізації фінансової політики є досягнення соціальної справедливості, яка виражається у «формуванні справедливої системи оподаткування, адресної підтримки вразливих груп населення, фінансуванні охорони здоров'я, освіти та пенсійного забезпечення» [3]. Такі цілі вимагають постійної адаптації фіскального інструментарію до змін соціально-економічного середовища. Як слушно зазначають І. Григорук і О. Колісник, «фінансова політика держави повинна формуватися з урахуванням потреб громадянського суспільства, орієнтуючись на розвиток людського капіталу та підтримку соціально орієнтованих програм» [3, с. 162]. Це передбачає не лише перерозподіл ресурсів, а й формування довгострокової стратегії справедливого фінансування, здатної реагувати на соціальні виклики.

Крім того, в умовах сучасних глобальних трансформацій зростає значення екологічного виміру фінансової політики. Сучасна практика провідних країн світу демонструє тенденцію до впровадження «зеленої фінансової політики», яка враховує екологічну безпеку, енергетичну ефективність та розвиток циркулярної економіки. У цьому контексті особливої ваги набувають інвестиції в стійкі

проекти, підтримка енергозберігаючих технологій та стимулювання екологічно відповідального бізнесу. Як зазначає М. І. Грод, «зелена фінансова політика стає тригером переходу до нової моделі економіки, в якій економічне зростання поєднується із збереженням природних ресурсів» [4, с. 170]. З цих причин, принципи сталого розвитку, інтегровані у фінансову політику, посилюють її потенціал як інструменту не лише економічного, а й соціального й екологічного оновлення.

З вищевказаних причин, можна впевнено зазначити, що фінансова політика держави спрямована на досягнення комплексних цілей, які враховують як стратегічні інтереси, так і поточні виклики. Її реалізація ґрунтується на принципах збалансованості, ефективності, гнучкості та прозорості, що дозволяє забезпечувати стійкість економіки та соціальну стабільність навіть у кризових умовах. Реальні приклади з української практики свідчать про те, що фінансова політика відіграє вирішальну роль у стабілізації економічних процесів та захисті інтересів суспільства.

Висновки до розділу 1

У першому розділі курсової роботи розглянуто теоретичні засади фінансової політики держави, зокрема її сутність, функції та основні елементи. Фінансова політика держави є важливим інструментом для забезпечення економічного розвитку та соціальної стабільності, оскільки через неї регулюються фінансові ресурси, що сприяють стабільності та прогресу національної економіки.

Проаналізовано, що фінансова політика має комплексний характер і включає такі ключові елементи, як бюджетна, податкова та монетарна політика. Бюджетна політика забезпечує формування та використання державного бюджету для фінансування різних секторів економіки. Податкова політика визначає механізми мобілізації державних доходів через податки та збори, що є основним джерелом фінансування бюджетних витрат. Монетарна політика сприяє стабільності

національної валюти, контролює грошову масу та відсоткові ставки, що має вирішальне значення для підтримання макроекономічної рівноваги.

Сутність фінансової політики полягає у досягненні балансу між потребами економічного розвитку і соціальної справедливості. Визначено, що фінансова політика виконує важливі функції, зокрема стимулюючу та регулюючу, які допомагають країні досягти стабільності та зростання в умовах сучасних викликів. Завдяки комплексному підходу до управління фінансами, держава має змогу забезпечувати ефективне використання фінансових ресурсів і стимулювати розвиток різних секторів економіки.

Таким чином, фінансова політика є важливим елементом загальної стратегії держави, і її ефективність залежить від координації та взаємодії всіх складових. Важливою умовою її успішної реалізації є належне правове забезпечення, яке визначає основи для прийняття фінансових рішень і гарантує їх виконання в межах законодавства.

РОЗДІЛ 2. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ

2.1. Нормативно-правове регулювання фінансової політики в Україні

Фінансова політика держави є однією з ключових сфер публічного управління, яка забезпечує регулювання економічних процесів, формування бюджету, ефективне розподілення державних фінансових ресурсів і виконання соціальних зобов'язань. В Україні правове забезпечення фінансової політики регулюється широким колом нормативно-правових актів, що охоплюють закони, підзаконні акти, міжнародні договори та нормативи, затверджені урядом і центральними органами виконавчої влади.

Одним із основоположних документів, що регулюють фінансову політику в Україні, є Конституція України (1996 р.). «Вона закріплює базові засади фінансової системи держави, зокрема право Верховної Ради України на затвердження державного бюджету (ст. 85), принцип обов'язковості сплати податків (ст. 67) та встановлює відповідальність органів державної влади за управління державними фінансами» [10].

Державна фінансова політика реалізується на основі Бюджетного кодексу України, прийнятого у 2010 році. Цей нормативний акт «встановлює правові засади складання, виконання та контролю за виконанням державного бюджету, визначає порядок розподілу бюджетних коштів між центральним і місцевими рівнями». Наприклад, у ст. 19-21 Бюджетного кодексу «регламентовано порядок фінансування місцевих бюджетів через систему міжбюджетних трансфертів, що є важливим для реалізації фінансової децентралізації» [2].

Ключове значення має також Податковий кодекс України, ухвалений у 2010 році, який «систематизував податкове законодавство та визначив порядок сплати податків і зборів». У документі встановлено принципи справедливості, прозорості та ефективності оподаткування. Наприклад, ст. 4 Податкового кодексу закріплює «принцип рівності всіх платників податків перед законом, а також заборону дискримінації. Кодекс визначає систему загальнодержавних і місцевих податків,

включаючи податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість (ПДВ), акцизний податок та інші збори» [20].

Для регулювання грошово-кредитної політики важливим нормативним актом є Закон України «Про Національний банк України». Він визначає «правовий статус, функції та повноваження НБУ як центрального банку держави, відповідального за реалізацію монетарної політики. Національний банк України регулює обіг національної валюти, забезпечує стабільність гривні та здійснює контроль за банківською системою» [22]. Наприклад, у 2022 році в умовах військового стану НБУ «запровадив політику жорсткого валютного регулювання, що дозволило уникнути критичних коливань курсу гривні» [22].

Суттєву роль у фінансовій політиці відіграють акти міжнародного права, зокрема угоди з міжнародними фінансовими організаціями, такими як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк та Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). У 2023 році «Україна підписала меморандум із МВФ щодо отримання фінансової підтримки в обмін на реалізацію реформ у сфері податкового адміністрування, боротьби з корупцією та управління державним боргом» [25].

Серед інших важливих нормативно-правових актів, які забезпечують реалізацію фінансової політики, варто виокремити Закон України «Про Рахункову палату», який визначає порядок здійснення контролю за ефективним і законним використанням державних фінансів, та Закон України «Про публічні закупівлі», що регулює прозорість і ефективність використання бюджетних коштів у сфері закупівель [23, с. 90].

Реалізація фінансової політики також регулюється указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України та нормативно-правовими актами Міністерства фінансів. Наприклад, Кабінет Міністрів регулярно затверджує середньострокові стратегії управління державним боргом, які

передбачають оптимізацію витрат на обслуговування боргових зобов'язань та забезпечення фінансової стабільності.

У практичній площині особливе значення мають нормативні акти, що визначають фінансування окремих галузей економіки. Наприклад, Закон України «Про державну підтримку сільського господарства» «регламентує порядок субсидування фермерів, що сприяє розвитку аграрного сектору» [21].

2.2. Роль Конституції України у визначенні основ фінансової політики

Конституція України є основоположним актом, який визначає засади функціонування держави, у тому числі правові основи фінансової політики. Вона встановлює базові принципи управління фінансами, порядок формування, розподілу та використання фінансових ресурсів, а також механізми контролю за їхнім цільовим використанням. Конституційні положення є основою для розробки та впровадження інших нормативно-правових актів у сфері фінансів.

По-перше, важливою роллю Конституції є визначення компетенції органів державної влади у сфері фінансової політики. Так, відповідно до ст. 85, «Верховна Рада України наділена виключним правом затверджувати державний бюджет, що є основним фінансовим документом країни. Парламент також контролює його виконання та визначає основні напрями бюджетної політики на поточний і наступний роки» [10].

По-друге, Конституція «закріплює принципи обов'язковості сплати податків і зборів усіма громадянами та суб'єктами господарювання, як зазначено у ст. 67. Цей принцип є ключовим для забезпечення наповнення державного бюджету та фінансування потреб суспільства»[10]. Наприклад, це положення стало основою для розробки Податкового кодексу України, який «деталізує види податків, порядок їх сплати та відповідальність за порушення податкового законодавства» [27, с. 76].

По-третє, Конституція забезпечує фінансову автономію місцевого самоврядування. Відповідно до ст. 142, «територіальні громади мають право на власні фінансові ресурси, які формуються за рахунок місцевих податків, зборів та дотацій із державного бюджету» [10]. Це положення сприяє фінансовій децентралізації, що дозволяє громадам «самостійно розпоряджатися своїми фінансами для задоволення потреб місцевого населення» [29, с. 17].

Крім того, важливим елементом є встановлення гарантій соціальної спрямованості фінансової політики. У ст. 46 Конституція «гарантує громадянам право на соціальний захист, що включає отримання пенсій, допомог, інших соціальних виплат» [10]. Це вимагає від держави спрямування значної частини бюджетних коштів на фінансування соціальних програм. Наприклад, «щорічно близько 40% видатків державного бюджету України спрямовується на соціальну сферу, що включає освіту, медицину, пенсійне забезпечення» [23, с. 89].

Особливу роль відіграє ст. 92, яка визначає, що «виключно законами України регулюються основи податкової системи, порядок випуску та обігу державних цінних паперів, використання державних фінансів, а також порядок створення і функціонування фондів загальнообов'язкового державного страхування». Це положення гарантує, що «основні елементи фінансової системи держави встановлюються на рівні законодавства, а не підзаконних актів, що посилює правову визначеність та прозорість» [10; 26, с. 78].

Нарешті, Конституція України передбачає систему контролю за використанням фінансових ресурсів. Так, у ст. 98 закріплено «повноваження Рахункової палати здійснювати контроль за виконанням державного бюджету». Це положення підвищує прозорість і відповідальність державних органів за ефективне використання фінансових ресурсів [10, с. 15, с. 176].

2.3. Аналіз чинного законодавства у сфері бюджету, податків та фінансового контролю

Чинне законодавство України в сфері бюджету, податків та фінансового контролю є важливим елементом для забезпечення стабільності та ефективності фінансової системи держави. Основними нормативно-правовими актами, що регулюють ці сфери, є Конституція України, Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс України, а також закони, які визначають процедури та механізми фінансового контролю. Основним документом, що регулює бюджетні відносини в Україні, є Бюджетний кодекс України. Цей кодекс визначає принципи та правила, за якими формується державний і місцеві бюджети, а також порядок їх виконання та контролю. Однією з головних норм Бюджетного кодексу є чітке «визначення бюджетної системи, що складається з державного бюджету та місцевих бюджетів, та встановлення процедур бюджетного процесу. Зокрема, Бюджетний кодекс детально регулює процедури складання, обговорення, затвердження та виконання бюджету, а також процес контролю за його виконанням» [17, с. 271-272].

Згідно з ст. 5 Бюджетного кодексу України, «бюджетна система складається з державного бюджету, бюджету Автономної Республіки Крим, місцевих бюджетів, а також спеціальних фондів» [2]. Кодекс визначає ключові етапи бюджетного процесу: «планування, затвердження, виконання та звітність» [2]. Порядок виконання бюджету включає «процедури щодо контролю за використанням бюджетних коштів і зобов'язує органи державної влади забезпечувати ефективно та цільове використання фінансових ресурсів» [2]. Одним із прикладів реалізації бюджетного законодавства є затвердження щорічного Закону України «Про Державний бюджет», який є основним інструментом «визначення економічних пріоритетів держави, розподілу фінансових ресурсів та формування видатків на соціальні програми, оборону та інфраструктуру» [16, с. 123].

Законодавче регулювання податкової політики в Україні здійснюється через Податковий кодекс України, який визначає порядок справляння податків, зборів і

інших обов'язкових платежів. Податковий кодекс встановлює систему податків, їх види та ставки, а також процедури адміністрування та контролю за сплатою податків.

Податковий кодекс розподіляє податки на загальнодержавні та місцеві. До загальнодержавних податків належать «податок на додану вартість (ПДВ), податок на прибуток підприємств, акцизний податок, а до місцевих — податок на нерухоме майно, земельний податок та інші збори, що залежать від конкретних потреб місцевих громад» [20]. Кодекс також визначає «права та обов'язки платників податків, механізми податкового контролю, а також санкції за порушення податкового законодавства» [20].

Одним із основних принципів Податкового кодексу є принцип справедливості та рівності перед законом (ст. 4). Це означає, що «податкове навантаження має бути розподілено рівномірно серед усіх платників, залежно від їхніх фінансових можливостей» [20]. Податковий кодекс також містить положення, що забезпечують «прозорість і відкритість податкових процедур, а також можливість для платників податків звертатися до суду для захисту своїх прав» [20].

Згідно з ст. 98 Конституції України, «Рахункова палата здійснює контроль за виконанням бюджету, оцінюючи ефективність використання бюджетних коштів» [10]. Також важливим органом фінансового контролю є Державна аудиторська служба України, яка здійснює «контроль за витрачанням коштів державного бюджету в межах органів виконавчої влади та інших установ, що отримують державне фінансування» [18, с. 126].

Одним із ключових нормативних актів, що регулює сферу державного фінансового контролю, є Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні». Він визначає правові та організаційні основи функціонування системи фінансового контролю, включаючи порядок проведення ревізій, інспекцій, аудитів і моніторингу. Основна мета цього

закону полягає у «забезпеченні законності, ефективності та результативності використання бюджетних коштів і державного майна. Закон також встановлює обов'язок державних органів і розпорядників коштів звітувати про витрати, а контролюючим органам — право вимагати усунення виявлених порушень». Як підкреслює С. В. Онишко, «державний фінансовий контроль є інструментом забезпечення фінансової безпеки, що дозволяє запобігати ризикам нецільового використання коштів» [17, с. 269]. Такий підхід підсилює прозорість публічних фінансів і підвищує довіру суспільства до дій держави.

Висновок до розділу 2

У другому розділі курсової роботи було розглянуто правове забезпечення фінансової політики в Україні, зокрема нормативно-правове регулювання, що забезпечує ефективну реалізацію фінансових процесів та управління державними фінансами. Виявлено, що правова база для здійснення фінансової політики в Україні ґрунтується на ряді важливих документів, серед яких особливе місце займають Конституція України, Бюджетний кодекс, Податковий кодекс та закони, що визначають функціонування Національного банку України та систему фінансового контролю.

Конституція України закладає основи для фінансової системи держави, зокрема щодо управління державним бюджетом, оподаткування та відповідальності органів влади за фінансові ресурси. Бюджетний кодекс регламентує всі етапи бюджетного процесу, що включають складання та виконання державного бюджету, а також визначає порядок фінансування місцевих бюджетів, що є важливим для процесу децентралізації. Податковий кодекс є основою податкової політики, що визначає правила оподаткування та системи зборів, забезпечуючи стабільність і справедливість фінансових надходжень.

Законодавство, що регулює діяльність Національного банку України, зокрема Закон «Про Національний банк України», є ключовим для реалізації

монетарної політики, що гарантує стабільність національної валюти та економічну рівновагу. Важливим є також врахування міжнародних угод і співпраці з міжнародними фінансовими інститутами, такими як МВФ та Світовий банк, що допомагають в реалізації стратегічних реформ і стабільності фінансової системи.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ДОСВІЛ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

3.1. Проблеми правового регулювання фінансової політики

Правове регулювання фінансової політики в Україні є ключовим чинником для забезпечення сталого економічного розвитку країни, ефективного використання фінансових ресурсів та стабільності державної фінансової системи. Однак на практиці існує цілий ряд проблем, що перешкоджають ефективному застосуванню законодавчих норм у цій сфері. Це стосується як недостатньої узгодженості нормативно-правових актів, так і проблем у реалізації фінансової політики на рівні державних органів. Враховуючи складність і багатогранність фінансової політики, варто розглянути основні проблеми, які негативно впливають на ефективність правового регулювання в Україні.

Однією з основних проблем правового регулювання фінансової політики є недостатня узгодженість і непослідовність норм законодавства. Законодавча база, яка регулює фінансові відносини в Україні, часто піддається змінам, а іноді ці зміни не завжди є логічними або гармонізованими з іншими нормами права. Наприклад, Податковий кодекс України та Бюджетний кодекс України містять деякі «положення, які суперечать один одному, що створює правову невизначеність для державних органів та бізнесу. Зміни в податковому законодавстві, які відбуваються в короткі терміни, не завжди достатньо прогнозовані, що підвищує ризики для платників податків і знижує рівень податкової дисципліни в країні» [24, с. 31].

Законодавчі акти, які регулюють бюджетні відносини, а також інші інструменти фінансової політики, потребують постійного вдосконалення та адаптації до змінюваних економічних і соціальних умов. Часто окремі аспекти законодавства не враховують новітні тенденції в економіці, інноваційні моделі управління державними фінансами, а також потреби у прозорості та підзвітності влади.

Ще однією суттєвою проблемою є низька ефективність управління державними фінансами, що часто пов'язано з обмеженими можливостями в бюджетному процесі та недостатньою координацією між різними органами влади. Бюджетний процес в Україні досі стикається з проблемами, пов'язаними з дефіцитом державного бюджету та перевищенням державних витрат над доходами. Це відображає складність виконання бюджетних зобов'язань і ведення ефективної економічної політики. «Відсутність чіткої стратегії та прогнозування в управлінні державними фінансами негативно позначається на економічному зростанні, оскільки часто ресурси розподіляються не на найбільш важливі та стратегічні напрями розвитку, а на потреби, що є менш пріоритетними» [23; 27: 29].

Бюджетна політика також відзначається обмеженнями у сфері розподілу бюджетних коштів. Оскільки значна частина бюджету спрямована на фінансування соціальних потреб, це призводить до недостатнього фінансування інвестиційних проектів, інфраструктурних ініціатив, а також розвитку інноваційних секторів економіки. Водночас обмеження у фінансуванні місцевих бюджетів за рахунок дотацій з державного бюджету зменшують можливості місцевої влади для здійснення власних програм розвитку.

Податкова система в Україні є однією з найбільш обтяжених проблем у сфері фінансової політики. Високі ставки податків, часті зміни в податковому законодавстві та складність податкових процедур ускладнюють процес оподаткування для бізнесу і громадян. Водночас «податкове законодавство, попри постійні зміни та реформи, часто залишається непрозорим і не завжди гарантує рівність перед законом. Держава не завжди може забезпечити ефективний збір податків, що стає причиною дефіциту бюджету та погіршення фінансового стану країни» [7, с. 75].

Зокрема, проблеми виникають через надмірне оподаткування, яке створює додаткові бар'єри для розвитку малого та середнього бізнесу. Водночас податкова

адміністрація виявляється недостатньо ефективною у боротьбі з ухиленням від сплати податків, а також в реалізації реформ, що повинні забезпечити більшу відкритість і прозорість у податкових відносинах. «Відсутність чіткої податкової політики також ускладнює процес прогнозування доходів державного бюджету, що негативно впливає на державну фінансову стабільність» [4, с. 170].

Однією з найбільш болючих проблем є недостатній рівень фінансового контролю за виконанням бюджетних зобов'язань та використанням державних коштів. Хоча в «Україні існують органи фінансового контролю, такі як Рахункова палата, Державна аудиторська служба, їх діяльність часто не є достатньо ефективною, адже активність цих органів, їх обмежені повноваження та недостатній рівень оперативності виявлення порушень сприяють зловживанням, корупції та нецільовому використанню бюджетних коштів» [6; 26].

Корупція та бюрократія є ще однією важливою проблемою, що має безпосередній вплив на ефективність фінансової політики України. «Корупційні схеми, неефективне використання фінансів і бюрократичні перепони значно ускладнюють процес розподілу та використання бюджетних коштів. Відсутність належного контролю за виконанням фінансових норм та процесів, а також неефективність адміністративних процедур, часто призводять до зловживань на всіх етапах бюджетного процесу» [29, с. 18].

Правове регулювання фінансової політики в Україні є необхідним для досягнення економічної стабільності та розвитку, однак існуючі проблеми, такі як недосконалість законодавства, проблеми з управлінням бюджетом, слабкість податкової системи, неефективний контроль за використанням державних фінансів та корупція, значно ускладнюють досягнення цих цілей. Важливо провести комплексні реформи в цих сферах, спрямовані на вдосконалення законодавства, підвищення ефективності податкової системи, зміцнення фінансового контролю та запобігання корупційним проявам, що дозволить

створити більш сприятливі умови для розвитку економіки та соціальних програм в Україні.

3.2. Вплив міжнародного досвіду на вдосконалення фінансової політики України

Україна, прагнучи інтегруватися в міжнародну економічну систему та отримати доступ до світових фінансових ринків, активно використовує досвід інших країн для вдосконалення власної фінансової політики. Міжнародний досвід, зокрема країн Європейського Союзу, США та інших економічно розвинених держав, має значний вплив на розвиток української фінансової системи, її регулювання та управління державними фінансами. У процесі реформування фінансової політики Україні важливо враховувати успішні практики міжнародних організацій, а також адаптувати їх до національних реалій.

Одним з важливих аспектів, що потребує вдосконалення в Україні, є бюджетний процес. Для цього Україна активно використовує досвід країн ЄС, зокрема в питаннях прогнозування та управління державними фінансами. «Європейські країни, такі як Німеччина та Швеція, мають системи бюджетного планування, які орієнтовані на довгострокове прогнозування і надання чітких критеріїв для використання бюджетних коштів. Це включає в себе як збалансоване фінансування соціальних програм, так і підтримку інвестиційних проєктів» [4, с. 169-171].

Важливим аспектом вдосконалення фінансової політики України є податкова система. Міжнародний досвід у сфері оподаткування також має значний вплив на вітчизняну практику. США є прикладом країни з розвинутою податковою системою, яка поєднує прогресивне оподаткування з широкими можливостями для бізнесу щодо зменшення податкового навантаження через різноманітні податкові пільги та кредити.

Прогресивне оподаткування є основним елементом податкової системи багатьох європейських країн. Наприклад, «в Німеччині та Франції існує система, де податкові ставки залежать від доходів фізичних осіб і підприємств. Це дає змогу створювати більш справедливу податкову політику, яка стимулює економічне зростання та дозволяє зменшувати нерівність доходів у суспільстві» [5].

У свою чергу, Україна почала поступово імплементувати прогресивну систему оподаткування, орієнтуючись на досвід європейських країн. Водночас важливо враховувати, що для успішного застосування таких реформ в Україні необхідно забезпечити підвищення рівня податкової дисципліни та зменшити податкові прогалини.

У сфері монетарної політики Україна також активно черпає досвід з інших країн. Одним із найбільш яскравих прикладів є досвід США та Великобританії, які «впроваджують політику низьких процентних ставок і кількісного пом'якшення для стимулювання економічного зростання в умовах фінансових криз. Україна, зі своєю стабільною інфляцією та високим рівнем державного боргу, може скористатися подібними інструментами для забезпечення макроекономічної стабільності» [29, с. 18].

Україна також орієнтується на міжнародні організації, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Світовий банк, які надають країнам інструменти та рекомендації для розвитку фінансової політики. «МВФ пропонує Україні стабільні фінансові ресурси, але в обмін на проведення реформ в економічній і фінансовій сферах, таких як лібералізація валютного ринку, скорочення бюджетних дефіцитів і покращення банківської системи» [17, с. 270].

Тому, вплив міжнародного досвіду на вдосконалення фінансової політики України є вагомим. Адаптація найкращих практик з інших країн дозволяє покращити фінансову стабільність, спростити податкове адміністрування, удосконалити монетарну політику та забезпечити більш ефективне управління

державними фінансами. Проте для ефективної імплементації цих практик необхідно враховувати національні особливості та забезпечити відповідну політичну волю для проведення глибоких реформ.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі курсової роботи було досліджено проблеми та перспективи удосконалення фінансової політики в Україні, зокрема правові аспекти її регулювання. Було визначено, що правове забезпечення фінансової політики в Україні стикається з низкою серйозних проблем, що значною мірою гальмують ефективність її реалізації. Зокрема, основними проблемами є недостатня узгодженість нормативно-правових актів, часті зміни в законодавстві, що створюють правову невизначеність, а також проблеми в управлінні державними фінансами через недостатню координацію між органами влади та відсутність чіткої стратегії в бюджетному процесі.

Найбільшими перепонами для ефективної реалізації фінансової політики є низька ефективність управління бюджетом, що виражається у дефіциті бюджету та обмежених можливостях фінансування інвестиційних проектів і соціальних програм. Системні проблеми у бюджетній та податковій політиці, а також складність податкових процедур, впливають на стійкість економіки та заважають розвитку інноваційних і інфраструктурних ініціатив. Важливими питаннями є також невизначеність у розподілі фінансових ресурсів та обмеження у фінансуванні місцевих бюджетів, що знижує їх можливості для ефективного управління і розвитку.

Для подолання зазначених проблем необхідно постійно вдосконалювати нормативно-правову базу, забезпечуючи узгодженість усіх елементів фінансової політики, а також розвивати прозорі і ефективні механізми управління державними фінансами. Однією з головних перспектив є удосконалення податкової системи, зниження податкового тягара для бізнесу та громадян, а

також поліпшення взаємодії між державними органами влади для реалізації більш ефективної та прогнозованої фінансової політики.

ВИСНОВКИ

У рамках дослідження теми було проведено комплексний аналіз теоретичних засад фінансової політики, основних елементів її структури, а також правового регулювання в Україні. Завдяки цьому вдалося виявити ключові аспекти та проблеми, які впливають на ефективність реалізації фінансової політики, а також визначити перспективи її вдосконалення з урахуванням міжнародного досвіду.

У першому розділі було розглянуто теоретичні засади фінансової політики держави, зокрема, визначено її основні поняття, значення та елементи. Проаналізовано ключові складові фінансової політики, такі як бюджетна, податкова та монетарна політика, а також їх взаємозв'язок та роль у забезпеченні економічної стабільності держави. Особливу увагу було приділено розгляду основних принципів, що визначають ефективність фінансової політики в Україні.

Другий розділ був присвячений правовому забезпеченню фінансової політики в Україні. В рамках цього розділу було здійснено детальний аналіз нормативно-правових актів, що регулюють фінансову сферу держави, зокрема, Конституцію України, бюджетне законодавство, а також законодавчі акти, що визначають податкові та монетарні відносини. Особливу увагу було звернуто на роль Конституції України у формуванні основ фінансової політики та взаємозв'язок законодавчих актів у сфері фінансів.

Третій розділ курсової роботи охоплював проблеми та перспективи вдосконалення фінансової політики в Україні. В цьому розділі були розглянуті основні проблеми правового регулювання фінансової політики, а також запропоновано шляхи їх подолання, зокрема, удосконалення податкової та бюджетної системи, посилення фінансового контролю та вдосконалення правової бази. Крім того, було детально проаналізовано міжнародний досвід щодо фінансової політики та розглянуто, як цей досвід може бути адаптований для поліпшення фінансової ситуації в Україні.

Одним із основних висновків, що випливають з дослідження, є те, що фінансова політика держави є багатоаспектним процесом, який включає в себе бюджетну, податкову, монетарну та фінансову політику, а також правове забезпечення цих процесів. Розуміння сутності фінансової політики та її ролі в управлінні державними фінансами є важливим для формування стабільної економічної системи країни. У цьому контексті важливим аспектом є ефективність нормативно-правового регулювання, яке має чітко визначати механізми здійснення фінансової політики на різних рівнях державного управління.

Щодо проблем, які були виявлені під час дослідження, слід зазначити, що однією з основних є недостатня узгодженість законодавчих актів, які регулюють фінансові відносини в Україні. Часті зміни в законодавстві, а також недостатня інтеграція різних елементів фінансової політики створюють правову невизначеність, що негативно позначається на ефективності державного управління фінансами. Зокрема, питання бюджетного дефіциту, непрозорість розподілу бюджетних коштів та незбалансованість податкової системи залишаються актуальними і потребують глибоких реформ.

З іншого боку, міжнародний досвід, особливо країн Європейського Союзу, США та інших розвинутих держав, надає корисні приклади для вдосконалення фінансової політики України. Практики, такі як бюджетне планування, прогресивне оподаткування та адаптація монетарної політики до змінюваних економічних умов, можуть стати основою для подальших реформ в Україні. Крім того, міжнародна практика демонструє важливість забезпечення прозорості у фінансовій політиці та розвитку інститутів контролю за виконанням бюджетних і податкових зобов'язань.

У теоретичному аспекті дослідження важливим є те, що фінансова політика повинна базуватися на чітких, логічних і взаємопов'язаних принципах, таких як стабільність, прогресивність, ефективність використання ресурсів та підзвітність.

Реалізація цих принципів забезпечить гармонійне поєднання економічних інтересів держави та її громадян, а також створить умови для сталого розвитку.

Практичні підсумки, які впливають із проведеного дослідження, вказують на необхідність удосконалення фінансової політики через покращення законодавчої бази, вдосконалення податкової та бюджетної системи, а також посилення фінансового контролю. Однією з найбільш важливих рекомендацій є імплементація механізмів, які б забезпечували стабільність державних фінансів і стимулювали економічне зростання, одночасно зменшуючи податковий тиск на малий та середній бізнес.

У контексті перспектив удосконалення фінансової політики слід зазначити, що Україна повинна здійснювати реформи з урахуванням сучасних економічних реалій і міжнародного досвіду, інтегруючи новітні методи управління державними фінансами, що включають діджиталізацію та використання аналітичних інструментів для прогнозування фінансових потоків.

Таким чином, теоретичний та практичний аналіз фінансової політики, проведений у межах курсової роботи, підтверджує, що фінансова політика України потребує системних реформ для досягнення стабільного економічного зростання та забезпечення фінансової стабільності. Це дозволить країні ефективно адаптуватися до глобальних економічних викликів та забезпечити високий рівень життя для громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бульчак С. І. Фінансова політика України на початку ХХ століття. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 2(108). С. 144–151. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-144-151](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-144-151)(дата звернення: 14.01.2025).
2. Бюджетний кодекс України : Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>(дата звернення: 14.01.2025).
3. Григорук І., Колісник О. Фінансова політика держави як інструмент економічного розвитку. *Modeling the development of the economic systems*. 2024. № 2. С. 159–164. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-12-20>(дата звернення: 14.01.2025).
4. Грод М. І. Зелена фінансова політика як тригер розвитку циркулярної економіки в ЄС. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*. 2024. № 13. С. 166–172. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.13.166>(дата звернення: 14.01.2025).
5. Давидова І. І. Державна фінансова політика суспільного розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 6, берез. С. 57–63.
6. Денисюк О. В. Механізми забезпечення розвитку державної фінансової політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 3, лют. С. 96–98.
7. Зінчук Г. Податково-бюджетна політика держави. *Інноваційна професійна освіта*. 2022. Т. 1, № 1. С. 74–77. URL: <https://doi.org/10.32835/2786-619x.2021.1.1.74-77>(дата звернення: 14.01.2025).
8. Канєва Т. В., Осика О. В. Теоретичні засади формування фінансової політики економічного розвитку держави. *Efektivna ekonomika*. 2024. № 2. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.24>(дата звернення: 14.01.2025).
9. Касьяненко Л. М. Податкова політика в Україні та її правове забезпечення. *Ірпінський юридичний часопис*. 2019. № 1. С. 100–105. URL: <https://doi.org/10.33244/2617-4154.1.2019.100-105>(дата звернення: 14.01.2025).

10. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>(дата звернення: 14.01.2025).
11. Кушнір С., Кармазіна В. Аналіз кредитування малого бізнесу та новостворених підприємств у межах державної програми «доступні кредити 5-7-9%». *Problems and prospects of economic and management*. 2019. № 4(20). С. 369–379. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-4\(20\)-369-379](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-4(20)-369-379)(дата звернення: 14.01.2025)
12. Литвин О., Падун А., Тищенко А. Економіка провідних країн світу в умовах пандемії Covid-19. *Молодий вчений*. 2021. № 4 (92). С. 303–307. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-4-92-65>(дата звернення: 14.01.2025).
13. Лютий І. О. Фінансова політика: сучасні виклики та суперечності реалізації в Україні. *Фінанси України*. 2020. № 5 (294). С. 50–62.
14. Мартиненко В. В. Модернізація фіксальної політики України в умовах фінансової децентралізації : автореф. дис. ... д-ра екон. наук. Ірпінь, 2020. 37 с.
15. Мільман Л. М., Кучмілова Т. С. Фінансова політика держави в умовах цифровізації економіки. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. № 8 (08). С. 173–177. URL: <https://doi.org/10.32782/dees.8-29>(дата звернення: 14.01.2025).
16. Мостицька Н. А. Державна фінансова політика як інструмент економічного зростання. *Бізнес Інформ*. 2017. № 12. С. 121–125.
17. Онишко С. В. Фінансова безпека і фінансова політика держави в категоріях їх взаємовпливу та узгодження. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 2. С. 266–276. URL: <https://doi.org/10.33244/2617-5940.2.2018.266-276>(дата звернення: 14.01.2025).

18. Пасічний М. Методологічні засади формування фінансової політики країни. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія. Економічні науки*. 2018. № 3 (98). С. 116–130.
19. Перепьолкіна О. О. Ефективність забезпечення фінансової стабільності засобами макропруденційної політики НБУ. *Herald of Lviv University of Trade and Economics Economic sciences*. 2021. № 63. С. 57–63. URL: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-63-09>(дата звернення: 14.01.2025).
20. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>(дата звернення: 14.01.2025).
21. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 № 1877-IV : станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>(дата звернення: 14.01.2025).
22. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>(дата звернення: 14.01.2025).
23. Романчукевич В. В. Економічний розвиток і державна фінансова політика як взаємозумовлені категорії: зміст та основні концепції. *Вісник Університету банківської справи*. 2018. № 3(33). С. 83–93. URL: [https://doi.org/10.18371/2221-755x3\(33\)2018164451](https://doi.org/10.18371/2221-755x3(33)2018164451)(дата звернення: 14.01.2025).
24. Сіташ Т. Д. Фінансова політика держави: прагматика та проблематика. *Академічний огляд. Економіка та підприємництво*. 2015. № 1 (42). С. 29–34.
25. Статті Угоди Міжнародного валютного фонду : Угода Міжнар. валют. фонду від 22.07.1944 : станом на 10 листоп. 2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_921#Text(дата звернення: 14.01.2025).

26. Тарасова О. В. Фінансова політика і бюджетна безпека України. *Економіка харчової промисловості*. 2018. Т. 10, вип. 1. С. 76–80.
27. Татарин Н., Єзерська У. Модернізація фінансової політики України в умовах сьогодення. *Молодий вчений*. 2022. № 6 (106). С. 75–78. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-6-106-16>(дата звернення: 14.01.2025).
28. Тимків А. О. Роль фінансової політики держави у становленні інклюзивної економіки. *Інклюзивна економіка*. 2023. № 2. С. 32–39. URL: https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.2-5(дата звернення: 14.01.2025).
29. Шкільник І., Огорілко Ю. Екзогенні шоки та монетарна політика Центральних Банків. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2024. Т. 3, № 56. С. 9–23. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.3.56.2024.4354>(дата звернення: 14.01.2025).